

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polej
ul. Pomorska 93, tel. 01 85 545 20 06
e-mail: fapakey@poczta.onet.pl; www.zowacka.pl
REGON 141625127; REGON 141625126
KRS 0000041692
82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

poprzedni nr Id: 556/1199
R/S

Wrembel Fleuret

46-200 Słupsk

ob. Kolelujka Świat. Zw. Zw.
CAK Okr. Bydgoszcz

Bydgoszcz
AK

++ **Kaczmarek Florian**
ps. „Oksza” Wojciech

M: 556/1199 Pom.

IS ZAWARTOŚCI TECZKI — Kaczmarski Florian
P. A: 556 / 199 Bm
Bydgoszcz A.K.

I/1. Relacja b. 2 s 2

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora —

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora k. 2 s. 1-2

II. Materiały uzupełniające relację b. 4 s 1-4

III/1 — Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 — Materiały dotyczące ogólnie okresu przed 1939 r. —

III/3 — Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 — Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 — inne... —

IV. Korespondencja —
.....
.....
.....
.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne b. 5

VI. Fotografie dwie ikony profji

I/1. Relacja - Słaczmarek Florian:

- Życiorys F. Kacmarła opracowany przez H. Wrembe,
data wpływu 26.10.92r., msp.
- Karta informacyjna.

k. 1 s. 1

k. 1 s. 2

Kaczmarek Florian, ps. „Oksza”, urzędnik administracji państwowej, członek Placówki AK „Zagajnik”, „Zagroda” w Emilianowie pow. Bydgoszcz.

Urodził się 23 kwietnia 1914 r. w Miastowicach pow. Znin. Działał w harcerstwie, był junakiem PW, należał do „Sokoła”. Służbę wojskową odbył w 15 Samodzielnej Kompani Telegraficznej Łączności. W jej ramach walczył podczas wojny obronnej we wrześniu 1939 r. Uczestniczył w walce z dywersantami niemieckimi w Bydgoszczy 3 września 1939 r. Brał udział w Bitwie nad Bzurą i w Obronie Warszawy. Po kapitulacji Warszawy uchylił się od niewoli niemieckiej. Począwszy od czerwca 1940 r. był członkiem ZWZ-AK. W latach 1940-1945 kierował grupą „Ekspedycja” wchodzącą w skład Placówki ZWZ-AK „Zagajnik”, „Zagroda” w Emilianowie pow. Bydgoszcz. Był współorganizatorem siatki wywiadowczej na terenie zakładów zbrojeniowych Dynamit Aktien Gesellschaft, DAG, pod Bydgoszczą. Organizował sabotaż na rampie przeładunkowej tych zakładów w Emilianowie, jak i na stacji kolejowej w Emilianowie oraz sabotaż i dywersję na terenie samych zakładów DAG. Dostarczał informacji o transportach kolejowych wychodzących z zakładów DAG, produkcji w tych zakładach i panującej w nich sytuacji. Zdobywał również próbki produkowanych tam materiałów. Był łącznikiem w „sytuacji nadzwyczajnej” do płk. Jana Pałubickiego ps. „Janusz”, „Piorun”, „Grom”. Organizował pomoc dla zatrudnionych na terenie zakładów DAG jeńców wojennych i więźniów. Z Placówką ZWZ-AK w Emilianowie (z działającą nadal grupą „Darzbór”) współdziałał aż do jej rozwiązania, które nastąpiło pod koniec 1948 r.

W okresie powojennym pracował jako kierownik Wydziału Komunikacji i Transportu w Urzędzie Miejskim w Bydgoszczy. Po zaostrożeniu się reżimu komunistycznego przeniesiony został na stanowisko zastępcy kierownika.

Odnznaczony medalem za wojnę 1939 r., Medalem za Warszawę 1939 - 1945, oraz Krzyżem Partyzanckim.

autor H. Krambel

Karta informacyjna

Nazwisko i imiona (ew. nazw. panięskie) *Kaczmarek Florian*

Stopień wojskowy *St. Merg.*

Pseudonimy *"Messa"*

Imiona rodziców, (nazw. pan. matki) *+ Francisek i Jekla i d. Lopyńska*

adresy: a) aktualny *35-122 Bydgoszcz ul. R. Traugotta 24/7*

b) okupacyjny *Bydgoszcz R. Traugotta 24/7*

Odznaczenia a) cywilne *nie posiadam*

b) wojsk.

Data i miej. urodz. *23. 11. 1914r.*

Data i miej. śmierci

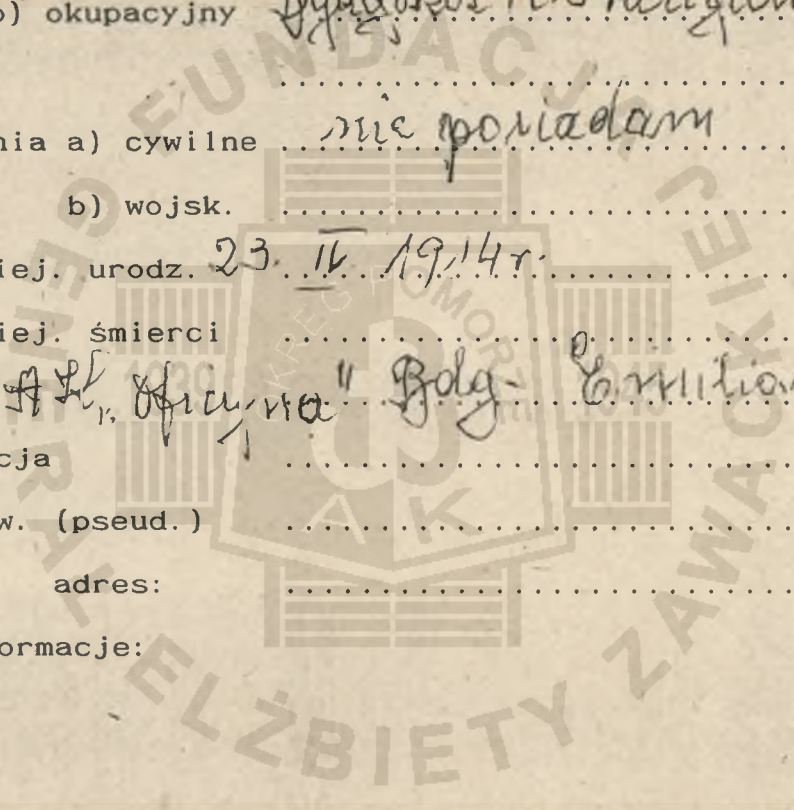
Obwód *"A.S.L. Oficyna" Bdg. Emilianowo*

Organizacja

Inne nazw. (pseud.)

adres:

Inne informacje:

1/3. Inne materiały dokumentacyjne
- Kazuarek Florian Wojcieli

1. Kserokop. str. 1 i 2 dowodu osobistego
ser. R. K. nr 5474218 du. 24.04.1965

przez Komisję ^{miękkie} Wykrywania Obywatelskiej w

Bydgoszczy

lk. 16, 1

2. Leg. Z Bo W i D nr 0370488 z 13.08.1984

- 2 strony - kserokop. oryg.

lk. 15, 2

DOWOD OSOBISTY

1. Nazwisko: **Hacymarek**
Stolar Wojciech

2. Imiona

3. Nazwisko panieńskie

RYSOPIS
średni

Wzrost
rubieskie

Oczy
nie ma

Znałki szczególne

Własnoręczny podpis
RH 5474218

Franciszek Jello

4. Imiona rodziców
23 kwietnia 1914 r.

5. Data urodzenia
Miastowice - Lini

6. Miejsce urodzenia / miejscowość - powiat /
Lonali

7. Stan cywilny
pracownik umysłowy

8. Zawód
nie ma Bydgoszcz

9. Organ wydający dowód osobisty

14042302132

24 kwietnia 1965 r.

Data wydania
RH 5474218

Prezes MO
Franciszek Matyszk

Światowy Związek
 Żołnierzy Armii Krajowej
 OKRĘG BYDGOSZCZ
 P O M O R S K I E
 Koło Środowiskowe
 w Bydgoszczy

Zgodność z oryginałem
 potwierdzam

Prezes Koła
Franciszek Matyszk

DZIECI
 (rodzice i inne osoby anejujące się pod pieczę posiadacza dowodu osob.)

Imię	Nazwisko i imię	Data urodzenia	Pokrewństwo / pieczęć

ZAMELDOWANIE
Bydgoszcz
 ul. **Rubieska** / miejscowość - powiat /
24/7
pob. staty
 dnia **10.5.54** / podpis **frj**

WYMELDOWANIE
 mp. _____
 dnia _____
 podpis _____

ZAMELDOWANIE
 ul. _____ / miejscowość - powiat /
 nr _____
 mp. _____
 dnia _____
 podpis _____

WYMELDOWANIE
 mp. _____
 dnia _____
 podpis _____

ZWIĄZEK BOJOWNIKÓW
O WOLNOŚĆ I DEMOKRACJĘ
ZARZĄD WOJEWÓDZKI
w Bydgoszczy

LEC. CYNACJA NR
0370488

Nazwisko Kaczmarek
Imiona Florian
Imiona rodziców Franciszek Tekla
Data i miejsce urodzenia 23.04.1914 Miastonice

jest
KOMBATANTEM
uprawnionym do świadczeń
określonych ustawą z 26 maja 1982 r.
o szczególnych uprawnieniach
kombatantów
(Ust. Nr 16, poz 122)

13.08.1984 r.
data wystawienia

podpis posiadacza legitymacji

podpis

Światowy Związek
Żołnierzy Armii Krajowej
OKRĘG BYDZIEJSKI
POMORSKIE
Kolo Środowiskowe
w Bydgoszczy

Zgodność z organizacją
potwierdzam

Prezes
Franciszek Matysek

**RODZAJE I OKRESY
DZIAŁALNOŚCI KOMBATANCKIEJ**

Okresy od do	wyszczególnienie
1.07 27.07	
1932 1934	Wojna obronna 1939
28.07 27.10	
1932 1939	Obozy jenieckie
łącznie lat	miesiące 2

podpis

**RODZAJE I OKRESY
DZIAŁALNOŚCI KOMBATANCKIEJ
(Uzupełnienia)**

Okresy od do	wyszczególnienie
łącznie lat	miesiące

m. p.

podpis

II Materiały uzupełniające relację. - Kazimarek Florian:

1. - Biogram Floriana Kazimarka sporządzony przez Henryka Wrembela [w:] Słownik biograficzny Konspiracji Pomorskiej 1939-1947, cz. 1., Toruń 1994, ksero k. - s. - zob. poz. 2
2. - Wrembel H. - biogram Floriana Kazimarka, mpis, org. k. 1 s. 1
3. - Wrembel H. - "Kazimarek Florian" [w:] "S.B.K.P. 1939-1945", Toruń 1994, cz. 1., kserokop. s. 105 k. 1 s. 2
4. - F. Kazimarek, Działalność informacyjna i sabotażowa plac. ZWZ-AK w Emilianowie, Konspiracja i sabotaż... mater. z sesji Sw. Zw. Z AK - Okr. Bydgoszcz, 21.11.1931, opr. J. Podgórski, s. 57-58, kserokop. k. 2 s. 3-4

Kaczmarek Florian ps. "Oksza" /1914 .../, żołnierz plac. Emilianowo
obw. ZWZ-AK Bydgoszcz.

Ur. 23.IV.1914 r. w Miastowicach pow. Żnin. Działał w harcers-
twie, był junakiem PW, należał do "Sokoła". Służbę wojskową odbył
w 15 Samodz. Komp. Telegraf. Łączności. W jej ramach walczył w kam-
panii wrzesniowej.

3.IX.1939 r. w Bydgoszczy uczestniczył w walkach z niemieckimi
dywersantami. Brał udział w bitwie nad Bzurą i w obronie Warszawy
Po kapitulacji stolicy uniknął niewoli. Począwszy od czerwca 1940
był żołnierzem ZWZ-AK, w latach 1940-1945 kierował grupą "Ekspe-
dycja" zorganizowaną przez --> Franciszka Wrembla ps. "Marcin".
Działała ona w ramach plac. ZWZ-AK Emilianowo i zajmowała się wy-
wiadem kolejowym./ stacja Emilianowo/ oraz wywiadem i dywersją
w DAG w Łęgnowie k. Bydgoszczy. F. Kaczmarek był współorganizato-
tem siatki wywiadowczej działającej na terenie bydgoskich zakł.
zbrojeniowych DAG. Organizował sabotaż na rampie przeładunkowej
tych zakładów w Emilianowie oraz sabotaż i dywersję na terenie se-
mych zakł. DAG. Dostarczał informacji o transportach kolejowych
wychodzących z DAG, o produkcji i sytuacji tam panującej. Zdoby-
wał również próbki produkowanych tam materiałów. W nagłych przy-
padkach był łącznikiem do płk. Jana Płubickiego, kmdta Okr. Orga-
nizował pomoc dla zatrudnionych na terenie DAG cudzoziemskich
jeńców wojennych i więźniów. Z plac. ZWZ-AK Emilianowo, a potem
z działającą po 1945 r. w jej ramach grupą "Darzbór" współdzia-
łał aż do jej rozwiązania, które nastąpiło pod koniec 1948 r.

W okresie powojennym pracował najpierw jako kierownik, a po
1948 r. jako z-ca kierownika Wydz. Komunikacji i Transportu w UM
w Bydgoszczy.

AP AK dok. insp. Bydgoszcz; mat. własne aut.

Henryk Wrembel

2

Kaczmarek Florian ps. "Oksza" (1914-....), żołnierz Plac. Emilianowo Obw. ZWZ-AK Bydgoszcz-Powiat.

Ur. 23 IV 1914 r. w Miastowicach, pow. Żnin. Działal w harcerstwie, był junakiem PW, należał do "Sokola". Służbę wojskową odbył w 15 Samodzielnej Komp. Telegraf. Łączności. W jej ramach walczył w kampanii wrześniowej.

3 IX 1939 r. w Bydgoszczy uczestniczył w walkach z niemieckimi dywersantami. Brał udział w bitwie nad Bzurą i w obronie Warszawy. Po kapitulacji stolicy uniknął niewoli. Począwszy od czerwca 1940 r. był żołnierzem ZWZ-AK, w latach 1940-1945 kierował grupą "Ekspedycja", zorganizowaną przez →Franciszka Wrembla ps. "Marcin". Działała ona w ramach Plac. ZWZ-AK Emilianowo i zajmowała się wywiadem kolejowym (stacja Emilianowo) oraz wywiadem i dywersją w DAG w Łęgnowie k. Bydgoszczy. Kaczmarek był współorganizatorem siatki wywiadowczej działającej na terenie bydgoskich zakładów zbrojeniowych DAG. Organizował sabotaż na rampie przeladunkowej tych zakładów w Emilianowie (m. in. zanieczyszczał ładunek benzyny lub dwunitrobenzenu, powodował wyciek tych substancji). Dostarczał informacji o transportach kolejowych wychodzących z DAG, o produkcji i sytuacji tam panującej; zdobywał próbki produkowanych materiałów. W nagłych przypadkach był łącznikiem do plka Jana Pałubickiego, kmdta Okręgu. Organizował pomoc materialną dla zatrudnionych na terenie DAG cudzoziemskich jeńców wojennych i więźniów. Z Plac. Emilianowo, a potem z działającą po 1945 r. w jej ramach grupą "Darzbór" współdziałał aż do jej rozwiązania, które nastąpiło pod koniec 1948 r.

W okresie powojennym pracował najpierw jako kierownik, a potem od 1948 r. jako zca kierownika Wydz. Komunikacji i Transportu Urzędu Miejskiego w Bydgoszczy.

AP AK, T.: Kaczmarek F.; dok. Insp. Bydgoszcz, mat. własne autora.

Henryk Wrembel

Źródło: "S.B.K. P. 1939-1945" pod red. E. Zawackiej, H. Maciejewskiej-Marcinko
wskiej, cz. I, Toruń 1994.

konty w " +
x 107

3

Florian Kaczmarek
ps. "Oksza"

**Działalność informacyjna i sabotażowa placówki ZWZ-AK
"Ekspedycja" w Emilianowie**

Szybki rozwój potencjału produkcyjnego zakładów DAG-Brahnau wymagał, od samego początku istnienia fabryki, właściwie zorganizowanej i dobrze funkcjonującej bazy załadowczo-rozładunkowej. Główny ciężar w tym zakresie oparty został o transport kolejowy. Zasadniczą stację załadowczą umiejscowiono w obrębie zakładu w rejonie tzw. "francuskiego mostu". Kierowana przez volksdeutscha nazwiskiem Fischer zamieszkałego w Bydgoszczy przy ul. Karpackiej, zatrudniała około 70-80 ludzi.

Funkcje rozładunkowe spełniała natomiast nieduża rampa znajdująca się również na obszarze fabryki. Wobec rosnących przed nią zadań, w 1942 r. podjęto i zrealizowano decyzję o budowie nowej, większej, w rejonie Emilianowa. Rolę robotników spełniało tam osiemnastu Polaków.

W obu wymienionych obiektach część zatrudnionych związana była z "organizacją". Zadania ich sprowadzono w początkowym okresie głównie do zbierania i przekazu danych co do liczby formowanych składów oraz kierunków i miejsc docelowych transportów. W miarę upływu czasu zakres informacji poszerzono o rodzaj ładunku (amunicja, nitrogliceryna, inne środki będące przedmiotem produkcji).

Organizatorem, a zarazem koordynatorem, podejmowanych zadań był leśniczy zamieszkały w Emilianowie - Franciszek Wrembel ps. "Marcin", "Józef". Człowiek wyjątkowo uczciwy, o talencie organizacyjnym i wysoce rozwiniętym poczuciu patriotyzmu. Postawą swoją wzbudzał wśród Polaków pracujących na wspomnianych wcześniej stacjach zaufanie, które pozwoliło objąć pracą konspiracyjną większą liczbę tam zatrudnionych. Emanował przy tym siłą, chęcią przetrwania i wolą walki. System przekazu informacji sprowadzał się do ustnych meldunków składanych w miarę systematycznie bezpośrednio "Marcinowi", który z kolei swoim kanałem kierował je wyżej.

1
0
z
1-
ia
e-
o-
ch
ze-
i w
00,
ów
ed-
ości
ego
y w
ery-
z -
el
ów
yaly.

Początkowy okres funkcjonowania placówki z biegiem czasu przerodził się w formy bardziej zorganizowane, obejmujące akcje sabotażu i dywersji.

Należały do nich:

- celowe uszkodzenia lokomotyw, następstwem których było opóźnianie terminów odjazdów sformowanych transportów;
- niszczenie i zamiana kart informacyjnych (nalepek) na wagonach z zawartym na nich nakazem kierunku transportu. Powodowało to zamieszanie, chaos i częste przesyłanie ładunków w niewłaścive miejsca;
- uszkodzenia opakowań drobnicy przed lub po ich załadunku na wagony.

Akcje takie w kilku przypadkach spowodowały bezpośrednią interwencję odpowiednich służb niemieckich, w tym również Gestapo.

Wykazany jednak spryt i zachowane zasady pełnej konspiracji nie doprowadziły w żadnym z przypadków do wykrycia sprawców dokonanych aktów.

Spektakularną i o wyjątkowo dużym wymiarze akcją sabotażową przeprowadzono przy współudziale części robotników nie biorących udziału w działalności konspiracyjnej.

W 1943 r. po niespodziewanym nalocie dokonanym około godz. 23.00, w momencie załadunku transportu amunicją, pracująca tam grupa Polaków przystąpiła do niszczenia skrzyń. Efektem tego wyjątkowo udanego przedsięwzięcia stała się konieczność przeładunku niemalże całości przygotowanego transportu, która to doprowadziła do znacznego opóźnienia wysyłki na front.

Inną, ogólnie znaną, akcją wykonaną siłami zorganizowanej grupy w obrębie samych zakładów latem 1944 r., był sabotaż na wydziale nitrogliceryny, zakończony eksplozją i zniszczeniem tego obiektu.

Handwritten note:
 Konspiracja i sabotaż w Zakładach Zbrojeniowych Dynamit - Nobel
 Aktion - Gesellschaft - Brahmau
 w l. 1939-1945 w świetle materiałów
 sesji historycznej Gw. 26 z Ak - Okr. Bydgosz.
 z dn. 21. 11. 1991, oprac. Jesy
 Poolegórski (kibel. FA PAU)

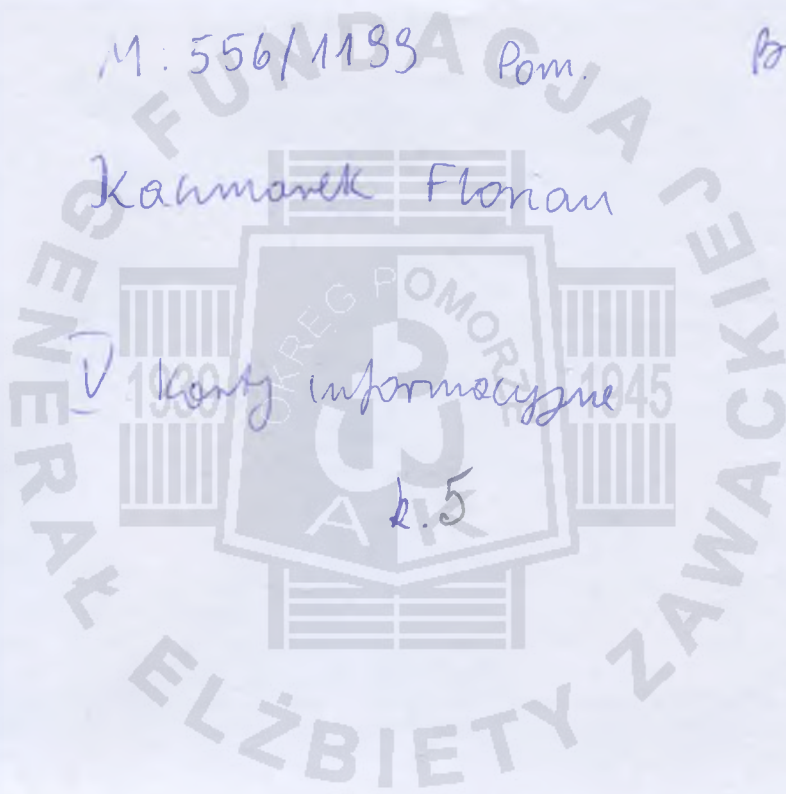
M: 556/1193 Pom.

Bydgoszcz

Karłowicz Florian

✓ Karty informacyjne

k.5

BYDGOSZCZ

252 AK

KACZMAREK FLORIAN

z OKSZA

zob. APAK, INSP. BYDG., T.: KOTZBACH P., WREMBEL F.,
WREMBEL H., EMILIANOWO,

a
por. Maczmarek Florian
ps. „Oksze”

Emilianowo
ZW2-AK 2

Współdziałał z grupą konspiracyjną
(P. Kotzbach, Z. Ziolkowski, Józefem
Dobrowskim) org. pomoc dla żołnierzy
obozu w Legionowie i Toruniu (Fort XV)
- głównie brytyjscy. Był kierownikiem
grupy „Elspejgga” działającej w ramach
Pierwszej ZW2-AK w Emilianowie. Za
pośrednictwem „Okszy” Paweł Kotzbach
verte

utrosymy w kontakt z Franciszkiem
Wremblem - kmdt. Plecionki ZWZ-AK
w Emilianowie (Obw. Bydgoszcz).

zob. J. W. - 555/1198 Kotzbach Paweł,
os. II, Imp. Byd.

el. X 102

Kacmarek Florian
ps. "Oksza"

Bydgoszcz

3

01
T

Centrum "Elipedyji", jednej z historii opracowanych
pracowni "zagajnik"

Adres: Hrebek Henryk, Bydgoszcz 416, T.M: 418/1044 Pocz, +4, ceT., s.8

NW 11.09

Kaczmarek Florian
ps. Oksza

Bydgoszcz
ZWZ/AK 4

Kierownik sekcji "Ekspedycja" Placówki ZWZ/AK u
A Emiliano w.c. Zapewniał łączność z Komendantem
T Pomorskiego Okręgu AK.

zob. Wiembeck Henryk, T: M: 418/1044 Pom;
t. 3, cz. I s. 22, cz. II s. 11

B. P. III 109

a

ZWZ-FK 5
Bydgoszcz Powiat

KACZMAREK Florian

ps. "Oksza"

Urodz. 23. IV. 1914 r. o Olsztowiech, pow.
Żuż. Żołnier. Plac. Emilia nowo, Obw. ZWZ-
FK Bydgoszcz Powiat. Był również łączni-
kiem do pika Jęsa. Pełubińskiego.

Zob. Słownik Biogr. Kowst. Pow. 02. P. s. 105
Fundacja Archiwum Powiatowe FK
Toruń, 1994 r.

Udeu/2001

Wrembel Henryk
76-200 SŁUPSK

M-556/1199

Bydgoszcz
AK

Kaczmarek Florian
„Oksza”

Maczmarek Florian ps. „Oksza”

ZESKANOWANE

